

Юнак

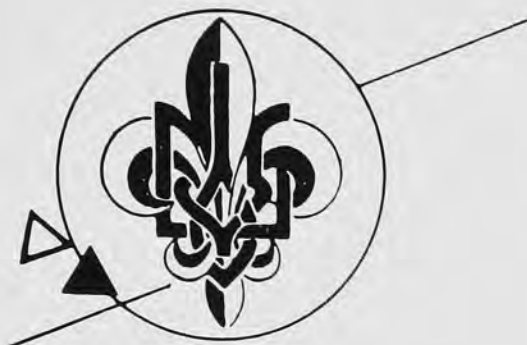
БЕРЕЗЕНЬ — КВІТЕНЬ
1991
MARCH — APRIL

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.

Видає Головна Пластова Булава.

Оформлення обкладинки пл. скоб Коля Савицький

ЗМІСТ

Сторінка

1. Великодні побажання, Христос Воскрес — Р. Купчинський
2. Тарас Шевченко і ми — Уляна Пелех
3. Прислів'я та приказки про Шевченка
4. В п'яту річницю атомового вибуху у Чорнобилі
6. У ніч 26-го квітня 1986 року . . .
7. Чому казка не може бути безконечною
Різдво святкували величаво по всій Україні
9. Установчий з'їзд Пласту в Польщі
10. І вражень учасників табору і з'їзду в Польщі
11. Треба нам знати: О. Басараб, Олена Теліга, В. Бабенко
12. Карта зголошення на „Лісову Школу”
13. Карта зголошення на „Школу Булавних”
14. Молоде перо: Мрії — Леся Мороз
15. Там де нав'язалася пластова дружба
18. Хроніка: св. Миколай відвідав Пластову домівку в Нью Йорк
29-та Пластова Орликіяда — ст. пл. Галя Кузишин
21. Висліди 29-ої Орликіянди
Курінні Ради
22. Хроніка: Станція Нью Йорку відсвяткувала річницю 22 січня і різдвяну свічку — ст. пл. Галя Кузишин
23. Із народніх вірувань України: Він лівою ногою став з ліжка
Молоденька поетеса — Софійка Когут
24. Пластуні в Тернополі перевели конкурс малюнків
Конкурс для юнацтва

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.

На обкладинці: Пластуні — учасники зимового табору „Зимові стежки” в Польщі

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ — КВІТЕНЬ

1991

MARCH — APRIL

Ч.П. 3 & 4 (309)

РІК XXIX

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003

YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДМІНІСТРАЦІЯ НА ЗСА: 144 Second Ave., New York, N.Y. 10003

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

Христос Воскрес

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Умер Христос поганьблений, побитий
І в гріб Його поклали на скалі.
Затмився день і жах несамовитий
Струснув старі підвалини землі.

Здавалося, що правда вже не встане,
І не осяє темряви світів,
Що не Петро, а Юда загетьманить
З ватагою обманців і катів.

Та в третій день, в бліді годину ранню
Хитнулася від грохоту гора.
Воскрес Христос із гробу по писанню,
І шлях пробив до правди і добра.

І відтоді ніякий камінь долі
Вже не страшний для націй і людей.
В твердій борні чекають босі й голі
На сповнення леліаних ідей.

Бо кожному стоїть перед очима
Воскресний день розп'ятого Христа,
Коли скала двигнулася недвижима,
І з гробу встала істина свята.

Роман Купчинський

НАЧАЛЬНОМУ ПЛАСТУНОВІ — ПЛ. СЕН ЮРІЄВІ СТАРОСОЛЬСЬКОМУ,
ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ РАДІ, ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ БУЛАВІ,
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ РАДАМ І КРАЙОВИМ СТАРШИНАМ,
СТАНИЧНИМ ПРОВОДАМ, ПРОВОДАМ ПЛАСТПРИЯТУ
ТА УСІМ ПЛАСТУНКАМ І ПЛАСТУНАМ У СВІТІ,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам і Передплатникам
«Юнака»

З РАДІСНИМ ПРИВІТОМ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОВАЖАННЯ
ГЛИБОКОЇ ВІРИ В ПЕРЕМОГУ ДОБРА І СВІТЛА,
ВИТРИВАЛОСТІ У СЛУЖБІ БОГОВІ Й БАТЬКІВЩИНІ

найсердечніше бажає
Редакція і Адміністрація «Юнака»

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І МИ

Мені ж, мій Боже, на землі
Подай любов, сердечний рай,
І більш нічого не давай!

У своєму житті геніяльний Тарас Шевченко просив у Бога тільки любови, того сердечного раю, з яким міг пройти він терни життя і дати у своїй творчості такі скарби, якими житиме народ у вічності.

Коли святкуємо дні Тараса Шевченка, наша любов до нього, а з тим і до Батьківщини, зростає тоді, коли вивчатимемо його життя і творчість і будемо виконувати його заповіді, коли йти будемо тими шляхами, що їх він нам вказує:

„Свою Україну любіть, за неї Господа моліть!“ — навчає нас поет. А любити Україну — це берегти найбільше духове багатство, що ним є мова нашого народу. Бо національна мова — це хребет народу, його культури. Ті ділянки культури, що не пов'язані з мовою, єднаються вони з нею уявленнями, підсвідомістю, відчуттями самого звучання мови. Бо, як це стверджує Потебня — мова не тільки в поезії, а в повсякденному слові у всякій творчості людини. Тому й вона — це „найголовніше і найглибше джерело національної духовності взагалі“. І доля її залежить від всіх видів мистецтва.

Тому то таке важливе те, щоб процвітала наша мова в родинному житті, у Церкві, в організаціях, скрізь, де є мовне самовиявлення. Бо ж ми українці п'ятдесятимільйонний народ з великою історією, культурою, письменством. Мова поєднана з мораллю народу, духовістю, її здоров'ям, а далі з буттям народу, з його майбутнім.

Всі ці ствердження виявлені у творчості Шевченка. Патріотизм поета видний не тільки в його поетичній творчості, але у малярстві. Яка ж є тематика його образотворчості? Ось кілька назов картини: Хмельницький перед кримським ханом, Смерть Хмельницького, Хмельницький і Войнаровський, Умираючий Мазепа та ін.

Гостро осуджував Тарас усіх тих, що мови всіх чужих народів знають, а своєї не навчилися:

І в слов'янофілі
Так і претесь і всі мови
Слов'янського люду, —
Всі знаєте, а своєї
Дасть Бог!

— Колись будемо
І по своєму глаголять,
Як німець покаже,
А до того й історію
Нам нашу розкаже.

Не судилося ні Тарасові, ні нам жити на рідній землі, любитися її красою. Шевченко з юнацького віку жив серед чужинців у Польщі, в Росії, а на засланні серед народів Кавказу й Сибіру. Всього двадцять років прожив Шевченко серед рідних людей, серед незабутньої краси України. Про це писав:

І виріс я на чужині,
І сивію в чужому краю,
Та самотокому мені
Здається кращого немає
Нічого в Бога, як Дніпро
Та наша славная країна. . .

Був з Шевченком на засланні Андрій Оберемка. Про нього поет висловився так: „Я любив його за те, що він упродовж двадцятилітнього солдатського пошлого, огидного життя, не опоганив і не принизив своєї національної і людської гідності. Він лишився вірним своїй прекрасній національності“.

Так спостерігав, таким був вразливим Тарас на поведінку українців, так вражало його, якщо хтось не дбав про престиж свого народу.

А ця вразливість зокрема видна у листуванні Шевченка зі своїм братом. До брата, що писав до нього по-московському листа, написав так: „. . . та будь ласка, напиши до мене так, як я до тебе пишу, не по-московськи, а по нашому“. Я твого листа не второпав — писав в іншому листі.

„Чорт-зна по якому Ти його скомпонував“. А врешті пояснив: „Тільки не по-московському, то й читать не буду!“ Поет був за принципом: українець з українцем мусить розмовляти своєю мовою.

Шевченкове життя і його творчість — є для нас джерелом сили духа, і це висловив Пантелеймон Куліш словами: „Наш еси, поете, а ми народ Твій і духом Твоїм дихатимемо во віки і віки. . .“

Уляна Пелех

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

Через те цар Шевченка боявся, що він людям волі добивався.

* * *

Як цар Шевченка не гнітив, а духу його не зломив.

* * *

Мучили Шевченка, карали, та духу його не зламали.

* * *

Кажі правду, як Шевченко.

* * *

Тарасові слова — то правда жива.

* * *

Із сторінок „Кобзаря” зійшла правди зоря.

* * *

Шевченкові твори сяють, мов зорі.

* * *

Шевченко про кріпаків писав, бо горе їх знав.

* * *

Хто з Шевченком знається, той розуму набирається.

* * *

Хто Шевченка прочитав, той багатий серцем став.

* * *

Шевченків „Кобзар” — то для народу великий дар.

* * *

Тарасів „Заповіт” облетів увесь світ.

* * *

Тарасове слово — живе і здорове.

* * *

Шевченкове слово в віках не старіє.

* * *

Шевченків „Заповіт” буде жити багато літ.

* * *

Шевченків труд шанує увесь робочий люд.

* * *

Тарасові думки будуть жити віки.

* * *

Шевченко любив правду, за те й народ його любив.

* * *

Щоб народу служити, треба так, як Шевченко, на світі жити.

* * *

Шевченкові пісні молодіють, бо люди з ними живуть, працюють і мріють.

* * *

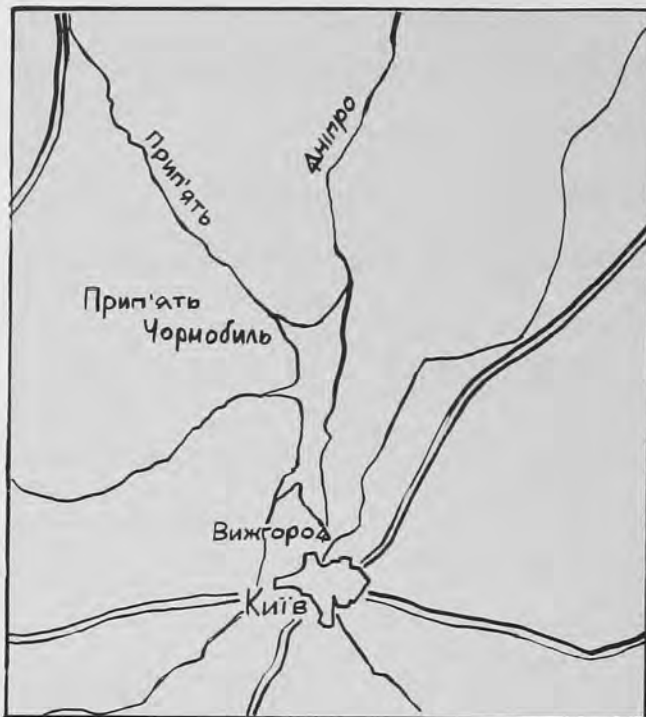
Маруся із Прип'яті

До Прип'яті,
До Прип'яті
Ми поіменно припнули
Руками наших рік.
До Київського моря
Росте горою горя
Марусин крик „рятуйте!“ і грому грізний крик.

Несла сльозу пекучу, а думала, що воду . . .
Куди ж ти! Проти смерті — з відеречком води!
А я ще сплю, не чую людини і народу.
А я іще не бачу підступної біди.

Журбо моя!
Зажуро!
Ти сива, сиза, біла!
Ти чорний біль!
Чорнобиль!
Ти у моїй крові . . .
А як Маруся бігла — і падала, і бігла.
Бо там її синочки — живі чи неживі!

Пливла мала сльозина великою водою,
Кривавилося небо край дужки із відра . . .
Коли із дому бігла — була ще молодою,
Верталася додому — була уже стара . . .
(Автор невідомий „Літературна Україна“,
1 січня 1987 року).

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ АТОМОВОГО ВИБУХУ У ЧОРНОБИЛІ

26-го квітня цього року минає вже п'ять років, як стався вибух атомового реактора в Чорнобилі — найбільша досі катастрофа у світі і далеко своїми розмірами сильніша як атомові бомби в Гірошімі та Нагасакі. Пропам'ятного 26-го квітня на атомовій станції Чорнобиля вибухло 192 тонни радіоактивного палива, з яких створилася вогненна куля, а з нею висока температура з якої вітри відривали окремі частини і несли їх аж так далеко як до Швеції, Шотляндії і Баварії. Але найбільше радіоактивності залишилося у безпосередній околиці Чорнобиля в Україні і Білорусі.

Через промовчування комуністичною владою розміру катастрофи — населення України і Білорусі не здавало собі справи з радіоактивності через доволі довгий час, який вистарчив, щоб радіоактивні частини опромінювали усіх і діставалися в людські організми різними способами. Досі не відомо і ще довго не буде відомо числа жертв в людях, бо медичні звіти із перших місяців знищено, а захворювання дітей та старших щойно тепер у п'ять років після вибуху починають помітно збільшатися а тим і смертність, зокрема серед дітей і молоді.

Звичайний і побільшений тепер радіацією листок дуба

Двоголове теля, що народилося 1990 року

Як кажуть дослідники радіоактивності радіонукліди довго живуть у землі і період їх розпаду для цезію і стронцію є 30 років а плутоній діє в землі 24600 років.

Усі ці частини постійно діють і тому тепер знаходиться такі зміни у рослинах, деревах і у вигляді звірів. Але рівночасно ще далі і як інформують, двадцять років будуть в деяких частинах України затруєні молоко і м'ясо — продукти, які дістається від тварин, що пасуться на затруєній траві.

Неприродні величиною нарости на галузці сосни

Хоча населення з Чорнобиля і околиці пізно, але таки, вивезено в інші околиці — це не зменшує засягу нещастя, захворюнь і смертей. І хоча з цілого світу тепер вже плине допомога для „дітей Чорнобиля” щораз більше їх вмирає на левкемію та подібні недуги.

Тому 5-та річниця страшної катастрофи, якої досі світ не пережив, а яка сталася на нашій землі і буде довгі роки нищити Україну - ми усі мусимо ще збільшити наші зусилля, щоб цілий світ згадав це нещастя та допоміг Україні запобігти дальшій небезпеці радіації, яка може кожної хвилини наступити новими вибухами в інших реакторах Чорнобиля чи в інших атомових станціях, які є в Україні.

Ніхто із нас не сміє забути цієї п'ятої сумної річниці!

У НІЧ 26-ГО КВІТНЯ 1986 РОКУ . . .

Від редакції: Понище містимо один розділ із роману Володимира Яворівського, відомого письменника України, а тепер депутата до Верховної Ради і керівника Комісії для справ Чорнобиля п. н. „Марія з полином у кінці століття”. Цей потрясаючий роман-фактаж це історія великої родини Миновичів, якої члени брали участь і в проєктуванні реактора і в його експлуатації, і в ліквідації аварії. Не всім їм судилося

лишитися серед живих . . . На чолі роду стоїть стара мати Марія, крізь душу якої проходять усі головні лінії драми. Біля неї, як біля острова надії і віри, збираються рештки, сім'ї, щоб наперекір усьому — жити, продовжувати рід.

Подаємо цей фрагмент, в якому член родини Миновичів — Микола перебуваючи на службі в ніч 26-го квітня у атомовій станції Чорнобиля, перший відкриває жакливий вибух.

— Сергію! Нечипоренко! Чому не відповідає Голобородько?! Де він, гадюка? Вмикай аварійку! Температура зашкалює! Відмовили охолоджувальні насоси! Турбіна некерована! Опускай стрижні! Дорога кожна секунда! Рвоне! Гаси, гаси, я тобі кажу! Наказую!

Микола волав у мікрофон, налігши грудьми на стіл. Кричав, не слухаючи, що йому відповідає Нечипоренко, не слухаючи нікого, бо вже двиготіла бетонна кімната, бо турбіна зовсім не підкорялася йому і він відчув свою повну безсилість, що враз перетворилася у відчай.

— Опускай стрижні, гад ти такий! Боягуз! Що ж ти робиш?!

У нутрощах реактора пролунав глухий вибух. Посипався тиньк із стелі. Важко здригнувся блок, наже хотів вискочити із землі з підмурівком.

Пронизливо, розлючено завили сирени в коридорі.

Операторський журнал злетів з пульта і впав на підлогу.

Погасло світло.

— От і все, Людмило. Живи. І, не дознавшись, умираєм . . . А покидаємо . . .

Бетоновану коробку заповнив спресований морок і задуха.

— Сашко, брате, допоможи! Що робити? . . .

Микола в п'ятні намацав гнучку шию мікрофона і майже простогнав:

— Серього! Гаси його, чорта проклятого. Не дай йому вихопитися на волю. Гаси його, дурня . . . ні, розумаку, тільки несамого . . . божевільного . . .

Зв'язок уже не працював, його ніхто не чув.

Миколі здавалося, що він усім своїм єством відчуває, як напружується бетон, як потріскують шви між плитами, як . . .

Вибухом його викинуло з крісла.

Тріск, гуркіт, скрегіт металу, моторошний свист пари.

Важкі металеві двері впали на Миколу.

Тепла мамина рука ковзнула по його чолу . . .

З руїновища реактора вихопився в нічне небо велетенський рухливий клубок пари, піднімався вгору і більшав, більшав, застуючи місяць і зорі над станцією, над містом, над окільними селами, полями, лісом, річкою.

На розтрощеному вибухом даху плавився гудрон і скрапував на землю, як чорні сльози цього многогрішного століття.

З руїни реактора виривається в небо стовп зловіщого вогню, пари, уламків перекриття, блискучих труб, палаючих шматків графіту. Стовп стрімко, як фантастична ракета, піднімається в небо, освітлюючи корпуси атомної, річку з верболозами, з тихими багаттями рибалок на обох берегах, освітлює крайні будинки міста, півдугу „чортового колеса”, пустельний пляж зі старим човном, полишеним під похилим грибок.

Вогненний стовп завмирає на висоті півтора кілометра, на вершині його утворюється світляна куля, яка начеб засмоктує в себе цей примарний стовбур, всередині якого щось рухається, згортається й випростується, але сам він стоїть над нічною землею, як велетенська ялинкова іграшка блідо-вишневого, майже кривавого кольору. Ніч безвітряна, і стовп цей стоїть, не опускаючись і не піднімаючись, між небом і землею, наче вагається, куди ж йому пустити свій корінь.

Чому казка не може бути безконечною?

(Спомин про перебування дітей з Чорнобиллю у Мюнхені)

Вже минули тижні коли ми попрощалися з нашими друзями з Києва. Новоприбулі знайомі з нашої славетної столиці, з нашої закаженої чорнобильської землі. Двадцять покалічених дітей з нашого народу, покалічених здоровельно й душевно. Душі, які в загнілій системі, не сміли думати, а тільки приймати, що докільця це буденне й так є в цілому світі. Але думки формуються й серце розривається коли є нагода побачити інший світ — казковий світ. І таким світом став Мюнхен коли приїхали двадцятьоро дітей на запрошення баварської столиці до нас на місячний відпочинок.

Перші теплі слова, традиційне привітання хлібом і сіллю в українському домі (ще й в Німеччині!) вкорінили певне довір'я. Місячна програма різноманітна. Пізнавання чужого міста, чудних й цікавих продуктів але найголовніше взаємні впізнання жителів і учнів українського Інтернату. „Так багато українців тут у Мюнхені, всі так знаються, люди усміхнені й всі так гарно вітають і приймають”. Слова 12-літньої Юлі хіба ж ніколи не забудуться. Постійне листування Юлі наводять теплі згадки зі спільних переживань. Скільки веселих вечорів ми прожили разом. Незлічні зустрічі. Звуки пам'ятної зустрічі з львівськими артистами (Театр „Не журись”) лишаються в стінах інтернатської світлиці-

їдальні. До розваг входило й національне усвідомлення. Незрозуміло гостям, що тут у Німеччині діти садочкового віку так гарно щебечуть по українському й як пані Оленка могла такий багатий репертуар їх навчати! Невповторною стала пісня „О Україно, о люба ненько”. Скільки ніжних вечорів оповідань й казок, головню Василя Симоненка. Невтомний доклад учительки пані Мілі в денному порядку не залишився без сліду. Дитячі серця, як губки набирали любов до слів „Україна-українців”. Але кожна казка небезконечна, хвилина прощання насупилися, як чорні хмари. Трудно спакувати набуті речі, а ще тяжче розлучитися з новими друзями. Пасажирам на мюнхенському пероні незрозуміло чому така горстка дітей чужим співом і тяжким серцем прощаються.

Пригадується питання одної німецької журналістки „але чи діти справді хворі?”. Правда явного наслідку не видно, внутрі пошкоджені органи, частіші болі голови та животиків нікого не вражають. Симптоми нас тривожили але денний порядок і заняття не давали часу над тим задумуватись й дітям теж. Їхні настрої, звуки крику й сміху для нас тут в Інтернаті стали буденними. Без них скучно.

М. Ковалишин

РІЗДВО СВЯТКУВАЛИ ВЕЛИЧАВО ПО ВСІЙ УКРАЇНІ

Поволі і пізно але доходять до нас листи про величаві святкування Різдва Христового у Західній Україні а навіть у далекому Мурманську. В Західній Україні вперше були три дні вільні від праці і всі ці дні місто роїлося від груп колядників з вертепом, а біля Оперного театру ішли майже безперервно вистави і різдвяні дійства. Кажуть, що найстарші люди не пам'ятають так радісних та широких святкувань. Ось що пише про це один львів'янин:

„... У Львові, в якому перед Різдрвом стопився увесь сніг і він топився в болоті разом з докільцям, були тим разом два дні вільні від праці для всіх.

Вулиці залляли ватаги колядників з усіх усюдів міста, околиці і всієї Галичини. Ішли поважні господарі і маленькі діти — все таке кольорове, крилате і короноване. Дзвоник дзвонять, зірки

Учасники вертепу у Снятині

сяють всіма барвами і блискітками, а над усім панує вільна і гучна старезна коляда. Цього року вона була настільки гучна, що її вже не стримають ніякі мури і тому вони можуть бути наражені на небезпеку.

На „плантах” спорудили величезний вертеп, біля пам’ятника Міцкевича, а біля опери золотими колосками світився огрядний справжній дідух.

Усі дерева на „плантах” прикрашені лямпочками, і це додало їм ще більшої святковості. Між колюмнами опери висить прапор, на якому різдвяна зірка і напис „Різдво у Львові '91”. Три дні без перерви йшли імпрези за імпрезою на підвищенні біля театру. Увесь Львів стікається сюди, а вулиці стоять пустою. Старші люди особливо радісно сприймають ці дні і твердять, що стільки українців на „валах” не було навіть перед війною, а стільки колядників Львів ще ніколи не бачив! На кожному кроці можна було чути „Христос Раждається!” — „Славімо Його!”

Радість, щастя і сльози на обличчях людей, бо разом з Христом наново раждається наш нарід.

6-го січня в пообідню пору я біг додому, бо зближалася 5-та година і мене чекало запалення свічки так, як ти писала в листі, що робите там серед пластунів. І сталося так, як пишеш: — запалив і злива думок, спогадів, а по голові товчеться вірш Лепкого. Про цей ваш звичай писала також „Молода Галичина”. І мені прийшло на думку, чи не можна це запалення свічки перещепити на нашу цілу молодь, щоб разом з батьками у 1992 році сповнила цей „ритуал”? Хай понад просторами і водами запалиться вогник єднання. Може б через ваші часописи звернутися до тутешньої громади і тутешніх часописів з такою ініціативою?

Треба зробити все для того, щоб це було почуте тут і у всій діаспорі, у всіх країнах і на всіх континентах. Власне треба, щоб газети узгіднили час, щоб був один момент і така сама хвиля для всіх, бо в різних географічних місцевостях є різно з часом, а

може і з днем різно. Коли ж буде визначена для всіх одна хвилина, то уявіть, скільки свічок спалахне в один момент, і тоді це буде міжконтинентальна всеукраїнська хвиля, а ім’я її буде „Різдвяна свічка”. В одну усталену годину всюди, де ми є, спалахнуть тремтячим золотом полум’я наших свічок і стане полум’я до полум’я, серце до серця, молитва до молитви, спогад до спогаду. Тільки в цей спосіб де б ми не були — на півдні чи на півночі, на заході чи на сході, лише від того моменту і того Різдва можемо стати знову одним народом. Почуємося, як птах Фенікс, що встав з попелу. Так буде від тої хвилини і довіку, бо над світом запанує наше гучне: Ми, Ми, Ми УКРАЇНЦІ!

Христос Раждається!”

Учасники вертепу у Снятині

А Алла М. з Мурманська пише таке:

„Свято Різдва ми провели з своїм Товариством, а потім були в центрі міста, де виступали з українськими піснями та колядами і співали пісню про народження Христа українською мовою. Але було дуже морозно на вулиці, -28 ступенів. Змерзли трохи, але пройшли навкруги ялинки в українських костюмах. Дуже зворушливо було, коли ми вже виступили, то на вулиці до нас підійшло декілька жінок (вони приїхали до рідні в гості в м. Мурманськ), і як вони раділи, що так далеко на півночі і раптом почули свою рідну мову та українські пісні. Вони разом з нами поспівали, ми в них переписали декілька колядок, яких не знали раніше, і залишили їх до слідуєчого року — вивчимо.

Варили та вгощали кутею — на площі було декілька вогнищ (ї грілися і танцювали) — і ще русские вгощали кутею із рижу з родзинками, а ми варили справжню — з пшениці з медом, з горіхами і з маком.

Колядники зі Снятина

світлила: О. Третьяк

УСТАНОВЧИЙ З'ІЗД ПЛАСТУ В ПОЛЬЩІ

Дня 30 грудня 1990 року в Білому Борі відбувся Перший Крайовий З'їзд Пласту в Польщі на якому формально створено Організацію Української Молоді „ПЛАСТ” схваливши статут, резолюції, та вибравши керівні органи.

Пласт в Польщі очолили — ст. пл. о. Марко Скірка, голова Крайової Пластової Ради (КПР — перевірчий орган) та ст. пл. Петро Тима, голова Крайової Пластової Старшини (КПС — виконавчий орган). Виховні функції у КПС перебрали — ст. пл. Дарій Стремеський, Крайовий Комендант УПЮ (Юнацтво) та ст. пл. Ева Петюк, Крайова Комендантка УПН (Новацтво).

Цей З'їзд був заключним етапом організаційної праці, яка почалася в Польщі ще літом 1989 року перевиданням книжки „Життя в Пласті”. Після цього зацікавлення Пластом почало зростати і весною 1990 року кількох студентів та о. Марко Скірка рішили зорганізувати в липні місяці двотижневий табір для молоді зацікавленої у створенні нової молодечої організації. При активній допомозі Об'єднання Українців Польщі (ОУП) та Головної Пластової Булави (ГПБ) такий табір відбувся в часі 2-18 липня коло Венгожево із участю 24-ох учасників під проводом Петра Тими, коменданта табору, та інструкторів присланих ГПБ — ст. пл. Тараса Ребета і Романа Стельмаха з Німеччини. При кінці табору „Відродження” більшість учасників рішили стати членами ініціативної групи для створення Пласту та вибрали Тимчасову Крайову Раду Пласту, яку очолив Петро Тима.

Від липня до грудня 1990 року ініціатори Пласту брали активну участь у Першій світовій конференції української молоді (23-24 серпня) та старалися творити пластові осередки у таких місцевостях: Слупськ, Щецін, Битів, Перемишль, Венгожево, Гданськ, та Лігниця. В цьому часі Пластом зацікавилось понад 70 молодих українців юнацького та студентського віку, а з того числа 22 взяли участь у зимовому таборі від 24 до 30 грудня у Білому Борі.

Зимовим табором, який мав назву „Зимові Стежки”, провадили: Петро Тима (комендант), Дарій Стремеський (бунчужний), та ст. пл. Оксана Куровицька (керівник програми). Головним завданням табору було глибше познайомлення та вивчення основних залогів Пласту та його структури, історії, форм занять, і т.п. На закінчення табору відбулося урочисте запряження перших членів Пласту в Польщі (6 пластунів та 6 пластунок), яке перевела на доручення ГПБ ст. пл. О. Куровицька (з США).

Опісля всі учасники табору взяли участь у

Пластунки в часі пластової гри на таборі

Крайовому З'їзді, яким керувала президія на чолі із ст. пл. Д. Стремеським. Найбільше часу присвячено звітам про стан організації пластових осередків та плану праці на 1991 рік. Дальше обговорено та схвалено такі резолюції: закупити матерію та пошити пластові однострої, подати прохання про прийняття до Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), подати прохання про прийняття Пласту як збірного члена ОУП, та перевести пластовий табір літом 1991 року. Проект статуту, який був детально обговорюваний впродовж зимового табору, із кількома змінами та доповненнями прийнято одноголосно. На З'їзді крім пластунів і пластунок з Польщі були присутні: ст. пл. О. Куровицька — представник ГПБ та КУПО, п. Ігор Щерба — представник ОУП, та делегація Пласту зі Львова під проводом ст. пл. Богдана Гасюка.

Про цю подію написала також свої враження та інформації учасники табору та першого з'їзду і їхні дописи привезла нам ст. пл. Оксана Куровицька. Містимо ці два дописи в цілості, хоча на жаль автори не підписалися.

Ст. пл. О. Куровицька переводить запряження перших пластових виховників-учасників табору

ІЗ БРАЖЕНЬ УЧАСНИКІВ ТАБОРУ І ПЛАСТОВОГО З'ЇЗДУ В ПОЛЬЩІ

Пластовий табір „Зимові стежки”

Наприкінці грудня 1990 року у Білому Борі, малому містечку, що лежить у північній Польщі, відбувся другий молодіжний, вишкільний пластовий табір, який ми назвали „Зимові стежки”.

Його учасниками були хлопці та дівчата з місцевостей цілої Польщі (Щецін, Слупськ, Битів, Білий Бір, Мастко, Гданськ, Гіжицко, Венгожево, Перемишль, Лігниця).

Впродовж восьми днів майбутні пластові виховники збагачували своє знання з історії, побудови Пласту та способів праці в ньому. Вони пробували збагнути правила „Великої гри” учасником якої стає кожний член Пласту. В тому допомогла їм ст. пл. Оксана Куровицька, представник Головної Пластової Булави, яка приїхала до нас з Нью Йорку. Подруга Оксана своєю доброзичливістю зуміла об'єднати учасників табору в одну велику родину, в якій всіх лучило почуття сердечности. Своїм знанням і довголітнім досвідом вона ділилася з комендантом табору ст. пл. Петром Тимою і бунчужним ст. пл. Дарієм Стремеським. В корисному і приємному проведенні часу допомагали нам інструктори Петро Баран і Богдан Кантор, які навчали нас співу та вводили нас в тайни театрального мистецтва.

В перервах між теоретично-виховними заняттями учасники розвивали фізкультурні вміння.

Духовним опікуном цього табору був о. Марко Скірка з Венгожева. Це власне він допоміг поширити ідею Пласту серед українських студентів які опісля стали провідниками Пласту або його прихильниками.

На закінчення „Зимових стежок”, молодь, яка була вже другий раз на таборі приступила до записування, яке перевела ст. пл. О. Куровицька.

Це була велика подія в житті молодих пластунів.

Ранній наказ на таборі писар Надія Сушко читає наказ, поруч бунчужний Дарій Стремеський

Учасники пластового табору в Польщі „Зимові стежки”

Перший Пластовий З'їзд в Польщі

Після закінчення зимового табору „Зимові стежки” відбувся в Білому Борі Перший Крайовий Пластовий З'їзд. Присутні були усі учасники табору, а між ними одинадцять перших записаних пластунів. На з'їзд загостили п'ять пластунів зі Львова та пан Ігор Шерба, представник Об'єднання Українців в Польщі.

Ведучий з'їздом був ст. пл. Дарій Стремеський, його заступником ст. пл. Оксана Куровицька, а секретарем ст. пл. Ева Петюк. На з'їзді обрано першим головою ст. пл. Петра Тиму, крайовим комендантом УПЮ ст. пл. Дарія Стремеського а крайовою коменданткою УПН ст. пл. Еву Петюк. Вибрано також Крайову Пластову Раду якої головою став о. ст. пл. Марко Скірка а членами ст. пл. Марюш Бадяк і ст. пл. Богдан Кобилко. Прийнято рішення про вступлення Пласту з Польщі до КУПО та до Об'єднання Українців в Польщі. З'їзд прийняв статут. Поодинокі осередки вибрали своїх провідників та представили плян праці на шість місяців. Рішено літом 1991 року перевести виховно-вишкільний табір.

Треба нам знати . . .

ОЛЬГА БАСАРАБ, ОЛЕНА ТЕЛІГА, ВІРА БАБЕНКО

Чому вони безсмертні?

Три популярні патронки пластових куренів УПЮ-ок відомі своїм життям і героїчною смертю.

Ольга Басараб — сестра першого Начального Пластуна Северина Левицького, ще юначкою брала активну участь у громадському житті. Перед першою світовою війною, разом з гуртком інших жінок допомагала організувати відділи УСС-ів, провадила харитативну й освітню діяльність у Комітеті допомоги раненим і полоненим у Відні та в Комітеті допомоги цивільному населенню. За це відзначив її Міжнародний Червоний Хрест.

Після війни працює у проводі Союзу Українок і в тайній Українській Військовій Організації (УВО). Польська поліція арештувала її 1924 року, під час слідства вимагала видати товаришів, але Ольга не зрадила. Її замучила польська поліція вночі з 12 на 13 лютого 1924 р. на 34 році життя.

Олена Теліга блискуча поетка і революціонерка — загинула в київському Бабиному ярі в 1942 році. Вона активна в підпіллі, рвалася із спокійного життя до „пекучої гри“, організуючи в Києві Спілку письменників, редагуючи єдиний тоді в Східній Україні літературно-мистецький журнал „Літаври“.

Праця її проходила серед наклепів, доносів але поетка не звертала на них уваги. Арештували німці її 9 лютого 1942 р. Німці пропонували їй йти на службу до них, товариші наказували виїхати з Києва, коли почалися арешти, але вона не кидала своєї важливої праці.

Точної дати смерти не знаємо. В одній з камер тюрми бачили напис: „Тут сиділа й звідси йшла на розстріл Олена Теліга“. Зверху напису був знак тризуба. Один з катів висловився: „Я не бачив мужчини, щоб так героїчно вмирав, як ця гарна жінка“. Вона ж бажала „гарячої смерти“, сподівалась „грізного грому“, сама проповідувала співзвучність слова й поведінки поета.

Поетка своїм життям, творчістю і смертю здобула собі місце в народі. Стоїть на сторожі, щоб освічувати нам шляхи „крізь січні в теплі квітні“.

Віра Бабенко — учениця 7-ої класи, серед небезпек, без всякої комунікації у березні 1921 року переходить шлях від Катеринослава до Тарнова, щоб зголоситися у Симона Петлюри, дістати від нього інструкції й тим самим шляхом повернутись до Києва й віддати їх поетові Грицькові Чупринці, який приготував на серпень 1921 р. повстання проти комуністичного режиму. Віра пройшла майже дві тисячі кілометрів. Але знайшовся Юда, він доніс на Віру. Її арештовано разом з 60 іншими революціонерами-патріотами. В тюрмі Віру змушували тортурами видати товаришів. Вона не зрадила, її розстріляли.

Пригадуємо ці сумні події нашому юнацтву, щоб частіше звертали свої думки до подвигу духу наших героїнь, до їх короткого життя, яким вони увійшли в вічність, стали безсмертними.

Т.Г.

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ НА ЛІСОВУ ШКОЛУ

Ім'я та прізвище кандидата: _____

Точна адреса латинкою друком: _____ Дата народження: _____

_____ Остання проба в УПЮ: _____

_____ Дата закінчення середньої освіти-рік коли це буде: _____

_____ Курінь: _____

Телефон: () _____ Станиця: _____

Діловодства в гуртку, курені або станиці за останні три роки: _____

Участь у пластових таборах-вишколах. Подати останні чотири:

Рік: _____ Назва-місце: _____ Комендант: _____

Нсг: _____ Назва-місце: _____ Комендант: _____

Рік: _____ Назва-місце: _____ Комендант: _____

Рік: _____ Назва-місце: _____ Комендант: _____

Уложити пониже подані інструкторські ділянки в порядку зацікавлення та вміння, починаючи від 1 а кінчаючи на 8:

Група А: _____ табірництво-піонерка
_____ куховарення-інтендатура
_____ картографія-мандрівництво
_____ самозарадність-природознавство

Група Б: _____ сигналізація
_____ спів-ватри-гри
_____ перша допомога
_____ спортові заняття

УВАГА: Перший і другий вибір не може бути в тій самій групі.

Дата: _____ Підпис кандидата: _____

ПОРУЧЕННЯ СТАНИЧНОГО-ОЇ:

Я поручаю _____ на учасника вишколу Лісової Школи. Він має дуже добру пластову поставу, виявляє здібности до провідництва, добре володіє українською мовою, та в майбутньому може бути добрим інструктором-виховником в таборі юнаків.

Дата: _____ Підпис станичного-ої: _____

Ім'я та прізвище друком (латинкою): _____

Адреса (латинкою): _____

Телефон: _____

Зголошення враз із незворотним вписовим (10 ам. дол.) переслати до: Mr. ROMAN MYKYTA, 357 South Parkway, Clifton, NJ, 07014, USA

Просимо уважно прочитати питання та уживати папір 8.5 x 11 інч. якщо забракне місця на відповіді.

Дата: _____ Підпис кандидатки: _____

МРІЇ

Тихо-тихесенько я встала ранком з ліжка, поповзла до вікна і подивилася догори, до синього — синього неба. Сонце, навіть, ще не вийшло вповні на небосхилі. Тільки на сході були барвисті кольори: червоні, малинові, жовті й помаранчеві, мов десь далеко горів вогонь. Мої очі стали вологими, а з куточка мого ока викотилася однісенька сльоза, яка помалу спускалася донизу, по ще заспаному лиці. Цієї краси, можливо, що вже тут ніколи більше не побачу. Так — хіба в другій далекій країні, але не в країні мого народження. Це був тут мій останній день. За, приблизно, тридцять годин відтепер я буду вже в моїй новій, прибраній країні, Австралії.

Моя мама, тато, старша сестра і я сьогодні увечорі мали відлітати літаком в довгу і далеку подорож — до уявної країни, де нас буде чекати наша родина. Родина, якої ніхто з нас, крім мами, не бачив у житті. Хоча мені було тяжко залишати наш дім, прекрасний город, але я себе потішала чимось уявним в Австралії. В той час мені було лише сім років, і тільки в пізніших роках я зрозуміла вагу цього переїзду, який це був біль, коли я подумала, що вже більше не побачу своїх шкільних приятелів, чи нашого дому, а можливо, що це були тільки мої диточі думки — мрії, які линули в давню сторону, звідки ми приїхали.

Цього незабутнього дня, ми всі з'їли поспішно снідання й почали пакуватися до від'їзду на летовище. Тяжко було все забрати але нічого не хотілось залишати. На мої очі знову тиснулися сльози, коли ми залишали наш дім востаннє, але за кілька хвилин пізніше все пішло в забуття, бо по дорозі на летовище перед моїми очима проминало багато мені знайомих образів, а там людей — людей таке велике число, що тяжко було для мене це все збагнути. Лише тоді, коли число нашого польету було оголошено, моє серце начеб стряслось, в грудях заперло віддих, а я мов зі сну прокинулась. Держачись руки своєї мами, стривожено йшла вгору по сходах, слідом за та-том і старшою сестрою до літака, де стюардеса нас привітала й вказала нам наші місця.

Як літак почав зноситись догори, мій живіт пішов під груди, хоча й була прив'язана до сидження, а на мої руки вийшов холодний піт, мабуть, зі страху. Це скоро проминуло, бо літак вирівнявся і вже тепер не було чути як летів. Я дивилася крізь маленьке вікно на білі — білі нескінченні хмари. Як ми вже всілися, я читала книжку, й так заснула, що прокинулась, коли літак почав приземлюватись в Багрейні,

маленькій арабській країні. Багрейн добре пам'ятаю до сьогодні, бо ми там мали багато часу дещо оглянути і ходити по місцевих крамницях. В одній крамниці продавець мене багато випитував і на кінець дав мені в подарунок маленьку пляшку парфуми, яку я ще й досі маю.

Дальша наша подорож була багато довша й більш бурхлива, хоч і люди були стурбовані, ми щасливо приземлились в Сінгапурі, але не надовго, бо лише замінили обслугу й відлетіли до Сіднею — останню частину нашої подорожі. Так скоро, як літак піднявся до своєї висоти, стюардеси спустили заслони на вікна й почали висвітлювати фільм на великому екрані, на який ніхто не дивився. Наш літак перехилився з одної сторони на другу, кидало нас, як маленьку соломинку, а ззовні було чути тріск громовиці та биття дощу по вікнах літака. Люди попритискали руки до грудей, наче молилися до Бога. Ніхто не спав цієї ночі, але буря помалу . . . помалу . . . втихла, і незаплянована тиша запанувала в літаку: люди спокійно спали, лише маленька семирічна дівчинка не спала, а дивилася через уже відслонене вікно в темну далечінь і нагадувала собі своє приятелювання, залишене тисячі миль позаду.

Нарешті, в ранньому ранку нам оголосили, що за півгодини наш літак буде приземлюватися в Сіднеї. В літаку настала метушня, ми також почали підготувляти свої паспортів й інші потрібні документи для митних службовців (кастомс). Ще раз ми прив'язали себе до сиджень і приземлились. згідно поданого часу, 6:25 ранку, і раптом ми вже були на Австралійській землі.

Цей незабутній день був тридцятого червня тисяча дев'ясот вісімдесят третього року. І я, як тепер пишу цей спомин, знову пригадую собі, свої перші думки про Австралію. Я пам'ятаю, як наша родина зустріла нас не летовищі. Я пам'ятаю цю гарну погоду, яка була в цей день. Так — то була зима, але така тепла, приємна погода була, що не можна собі уявити. І я пам'ятаю, як я дивилася на ці великі пальми і синє небо, таке гарне, яке мов би вітало нас до нового життя в Австралії. Синє — синє небо; небо, яке відзеркалювало мої мрії . . .

13.X.1990 р.

За цей нарис Леся Мороз, 15 років, на 13-му конкурсі молодечої творчості, який проголосив Літературно-мист. клуб у Мельборні, одержала третю нагороду в 40 дол. Леся учениця 10-тої кл. Братської школи в Лідкомбі (НПВ).

ТАМ, ДЕ НАВ'ЯЗАЛАСЯ ПЛАСТОВА ДРУЖБА

Літом 1990 року група пластунів і пластунок із ЗСА була прогулькою в Україні. У Львові наші пластуни подружили із „новоспеченими” пластунами в Україні, відвідали їх літний табір та перевели незабутні спільні дні. Цих переживань забути вони і досі не можуть а численні світлини та переписка із новими подругами та друзями пробуджують бажання побачитися знову тут або в Україні і продовжати нову, щиру пластову дружбу.

У Шевченківському гаї

В дорозі до Львова: зліва до права починаючи згори: Люба Дмитрик, Мотря Процик, Мирося Драган, Олесь і Роман Якубовичі, Софійка Янош, Гануся Легедза, Ярина Ференцевич.

Львівські і американські пластуни перед домівкою в приміщенні НТШ

Українські красуні зі Львова: Адріана і Ірина в Шевченківському Гаї

Гануся і Ярина в Карпатах над річкою

Будують ватру на таборі

Відкриття дня на пластовому таборі в Карпатах

Мирося Драган з пластунками з Тернополя і Києва

Пластуни співають разом у пластовій домівці у Львові.
Проводить співом пл. сен. Роман Воронка

Останній вечір у Львові з новими друзями

Гануся і Олесь з львівськими пластунами

Пластунки зі Львова і ЗСА у ширій дружбі

Вертаючись до Будапешту пластуни шераз у сні переживають
спільні дні пластування та прогулянок

св. Миколай відвідав Пластову Станицю в Нью Йорку

Кожного року новацтво пластової станиці в Нью Йорку нетерпеливо очікує зустріч зі св. Миколаєм, який відвідує українську дітвору разом зі своїми помічниками — ангелами — і роздає чемним дітям дарунки.

Гнізда новачок і новаків виконали сценку, яку уложила і підготувала гніздова ст. пл. Софійка Зелік, при допомозі братчиків і сестричок. Загостили до домівки і чортики (ст. пл. Тарас і Тиміш Ганкевичі), які пробували переконати снігову царівну (ст. пл. Меласю Соневицьку) щоб вона не виробляла снігу. Кожної зими царівна виробляла багато снігу, щоб св. Миколай міг по ньому їздити і роздавати чемним дітям дарунки. Чортики всякими способами пробували переконати царівну щоб перестала виробляти сніг, запросили її на чайок і старалися бути дуже приємні. Коли вона пила чай і подивилася на цукор, їй пригадався сніг який вона повинна була приготувати, бо інакше св. Миколай не зможе вирушити на свою довгу подорож по світі. Вона лишила чортиків і взялася до праці над снігом.

Нарешті на залі з'явився св. Миколай, привітав і поблагословив дітей і з допомогою ангеліків роздав чемним дітям дарунки. Діти раділи що побачили Миколая і тішились дарунками. Як він відійшов, вони з поспіхом відчиняли свої подарунки.

Рівночасно відбувся в домівці різдвяний базар, в якому брали участь юначки 2-го куреня, які продавали різні різдвяні прикраси на ялинку і печиво.

св. Миколай з ангеликами роздає дарунки

Курінь „Лісові Мавки“ (Нью Йорк і Нью Джерзі) також продавав печиво і каву, а пані з Пластприяту мали на продаж смачні торти. Ввесь дохід був призначений на закуплення іграшок для дітей в Україні.

Як і кожного року, курінь УПС-ок „Верховинки“ продавав українські книжки для дітей і молоді, дохід з чого все призначений на добродійні цілі.

Мимо того, що погода не дописала, свято Миколая відбулось успішно, а діти радісно розійшлися по домах.

ст. пл. Галя Кузишин
референт преси

ХРОНІКА

29-та Пластова Орликіяда

В днях 10-го і 11-го листопада, 1990 року відбулася 29-та Орликіяда для юнацтва, яку кожного року влаштовує на „Союзівці“ курінь УПС і УСП ім. гет. Пилипа Орлика — „Орликівці“. Мимо того, що обидва дні падав дощ, з'їхалось юнацтво з багато станиць, щоб взяти участь в цьому дружньому змагу. В суботу рано на великій залі відбулося відкриття і від Орликівців, пл. сен. Микола Курчак побажав усім учасникам „чесної в грі перемоги“. Юнацтво з нетерпеливістю чекало на початок змагу і кожний курінь мріяв бути першуном.

Цьогорічний клич Орликіяди був „Отчизна зове“ і матеріали, які юнацтво мало вивчити були про сучасні події на Україні. В суботу відбувся панель, на

якому юнацтво мало нагоду доказати знання матеріалу, і там виявилось котрі курені справді вивчили даний матеріал. Деякі з питань були про фестиваль „Червона Рута“, живий ланцюг, аварію в Чорнобилі, об'єднання молоді на Україні, спорт на Україні, організацію РУХ, товариство Укр. Мови, про стан укр. католицької і православної церкви на Україні, і про відродження Пласту. Юнацтво також відповідало на деякі питання з географії, літератури, історії, ітд.

В суботу після панелів курені виконували свої точки, які самі заделегідь підготували. Деякі точки були серйозні, деякі гумористичні (спеціально точка юнаків з Ньюарку) і тут юнацтво мало змогу виявити

Лави юнаків на збірці зі своїми виховниками

свої таланти (музика, спів чи костюми) та пов'язати їх з головною темою Орликіяди. Першунами між юнаками були юнаки з 3-го куреня ім. гет. Івана Мазепи з Нью Йорку. Зміст точки дуже відповідав темі Орликіяди, а саме як ми можемо допомогти Україні. Дуже ефективну пісню до цієї точки написали юнаки пл. скоб Коля Савицький і пл. скоб Данило Літепло з 3-го куреня. Перше місце з куренів юначок здобув 10-ий курінь ім. Ольги Кобилянської з Детройту.

Кандидати на гетьманича і гетьманівну перед виступом

Під час обох днів на великій залі юнацтво виставило на показ свої експонати, які також мали репрезентувати щось пов'язане зі сучасною Україною. Цьогорічні експонати були дуже цікаво обдумані і виконані. Під час точкування кожний курінь мав своїх двох представників коло експонату, які пояснювали все про даний експонат і відповідали на запити „Орликівців”, які їх точкували.

Рівночасно відбувалися сходи кандидатур на гетьманича і гетьманівну, які провадило журі. Цього року кандидувало лише двоє юнаків і три юначки. Чомусь кожного року щораз менше юнацтва стає до цього змагу. Увечір, після довгого дня змагань, юнацтво забавлялось на спільній вечірці.

Обраний гетьманичем пл. скоб обсерватор Марко Брикович з Нью Йорку і обрана гетьманівною пл. розв. Дарка Юрчук з Ньюарку

В неділю рано всі курені зорганізовано пішли на Службу Божу, після якої був сніданок і початок змагань на гетьманича і гетьманівну. Крім матеріалу, який кандидати мали вивчити на Орликіяду, вони ще мали знати життєпис гетьмана Григора Орлика, а також мусіли бути готові на запити „Орликівців”. Після перепитів, журі вибрало на гетьманівну пл. розв. Дарку Юрчук (Ньюарк), а на гетьманича пл. скоба обсерватора Марка Бриковича (Нью Йорк).

Лави юначок при збірці на відкритті Орликіяди

Юнаки із 3-го куреня в Нью Йорку виконують свою мистецьку точку

Під час закриття нововибрані гетьманів і гетьманівна перебрали юнацтво, а Орликівці відчитали висліди всіх змагань. Також відчитано висліди змагань співу (який ще давніше проголосила Крайова Пластова Старшина) і цей змаг виграв 2-ий курінь ім. Лесі Українки з Нью Йорку.

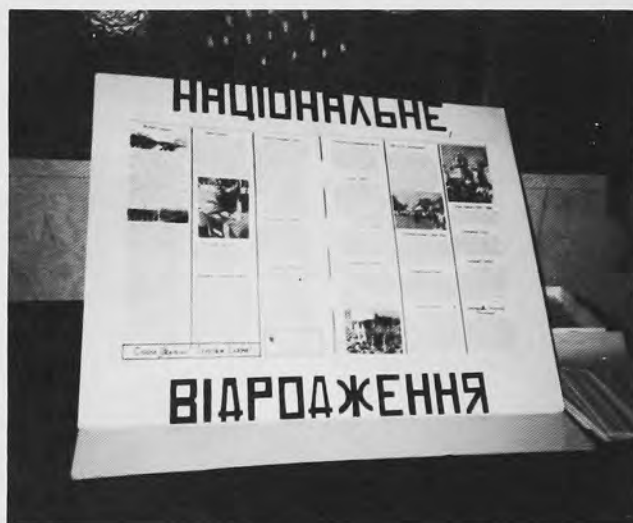
Юнаки чекають на мистецький виступ

Експонат, що здобув 1-ше місце куреня УПЮ-ок із Детройту — у формі щоденника про роки 1990-1991 рік, віднайдений в 2050 році.

Експонат, що здобув 2-ге місце куреня УПЮ-ів із Нью Йорку з мапою та інформаціями про Чорнобильську аварію та її наслідки в Україні

Експонат, що здобув 3-тє місце куреня УПЮ-ок з Ньюарку представляє „Національне відродження”. Крім цього учасниці із 20-го куреня роздавали дуже гарно технічно оформлену газетку п. н. „Отчизна зове”.

Під час Орликіяди також відбувались сходи старшого пластуна і сходи КТК (Крайова Таборова Комісія) і булав літніх пластових таборів. На сходинах обговорювано різні проблеми відбух таборів, справу вишкелів, ролу старшого пластуна у праці з юнацтвом, ітд.

ст. пл. Галя Кузишин

ВИСЛІДИ 29-ОЇ ОРЛИКІЯДИ

В загальному точкуванні

УПЮ-ів

1-ше місце 3-ий курінь ім. Івана Мазепи з Нью-Йорку 72 т.

2-ге місце 17-ий курінь ім. Байди Вишневецького з Клівленду 55 т.

3-тє місце 13-ий курінь ім. Тараса Чупринки з Детройту 52 т.

УПЮ-ок

1-ше місце 10-ий курінь ім. Ольги Кобилянської з Детройту 73 т.

2-ге місце 20-ий курінь ім. Марти Борецької з Ньюарку 64 т.

3-тє місце 2-ий курінь ім. Лесі Українки з Нью-Йорку 50 т.

В панелі

1-ше місце 10-ий курінь УПЮ-ок ім. О. Кобилянської з Детройту 24 т.

2-ге місце 3-ий курінь УПЮ-ів ім. І. Мазепи з Нью

Йорку 23 т.

3-тє місце 17-ий курінь УПЮ-ів ім. Байди Вишневецького з Клівленду 19 т.

В експонатах

1-ше місце 10-ий курінь УПЮ-ок ім. О. Кобилянської з Детройту

2-ге місце 3-ий курінь УПЮ-ів ім. І. Мазепи з Нью-Йорку

3-тє місце 20-ий курінь УПЮ-ок ім. Марти Борецької з Ньюарку

В мистецькій точці

1-ше місце 3-ий курінь УПЮ-ів з Нью-Йорку і 10-ий курінь УПЮ-ок з Детройту здобув однакову кількість 25 точок

2-ге місце 20-ий курінь УПЮ-ок ім. Марти Борецької з Ньюарку 23 т.

3-тє місце 2-ий курінь УПЮ-ок ім. Л. Українки з Нью-Йорку 21 т.

Чи знаєш ти про УСП?

Велика Рада Племені Сіроманців, значить куренів УСП і УПС відбулася 8-го грудня 1990 року в Ньюарку.

Програма крім полегдження формальностей, включала перевірку активності членів куреня та пляни на черговий рік.

Лисим Вовком — курінним УСП і „Татом Куцих” — референтом кандидатів до куреня УСП обрано ст. пл. Романа Білінського. Тому усі питання відносно куреня УСП „Сіроманці” треба звертати на адресу ст. пл. Романа Білінського, 5041 Alabama — #127, El Paso, Texas, 79930—2601

Пляни на 1991 рік включають продовження розпочатих вже проєктів допомоги Україні, а зокрема допомоги Пластові в Україні.

Заплановано також мандрівний табір для юнаків від 13-го року життя із доброю фізичною заправою який має проходити в заповідниках Тексасу і Нового Мексика, з цікавими відвідинами індіанських будівель, печер та іншого. Зацікавлені можуть зголошуватися до ст. пл. Р. Білінського телефонічно. Число телефону: (915) 562-7034.

На світліні: Гора „EL CAPITAN” в горах Гваделуп. Одне з місць запланованого табору куреня „Сіроманці”.

Станиця Нью Йорку відсвяткувала річницю 22 січня і різдвяну свічку

В неділю, 20-го січня, Нью-йорська пластова станиця відсвяткувала річницю 22-го січня 1918 р. станичним апелем, на якому зібралось новацтво, юнацтво, старше пластунство, сеніорат і батьки пластової молоді.

Програма свята була поділена на три частини. В першій частині відбулися підвищення ступенів, переходи з новацтва до юнацтва і запряження. Мистецьку частину програми, присвячену урочистій річниці державности і соборности України, приготував гурток „Беркут” з 3-го куреня юнаків ім. гет. Івана Мазепи. Гурток повторив точку, за яку він здобув перше місце на пластовій Орликійаді в листопаді 1990 р. (Молодий юнак, який виріс на чужині, їде на Україну і вперше зустрічається зі своїм батьком, якого ніколи не бачив. Батько розказує юнакові про події відродження на Україні і заохочує хлопця включитись в працю молоді. Хлопцеві стає неприємно, що досі він був байдужий і не цікавився цими подіями. Він захоплюється тим що бачить і його любов до України і патріотизм скріплюються. Він радо включається в акції української молоді і його огортає почуття гордості за свою українську приналежність). Юнаки з гуртка „Беркут” (пл. скоб Коля Савицький і пл. скоб Андрій Літепло) написали до цієї точки оригінальну пісню, яку всі разом відспівали до акомпаньяменту гітар. Їхнє виконання цієї точки і українські вишивані сорочки, в яких вони були вдягнені зробили велике враження на присутніх. Після юнаків, юначки з 2-го куреня ім. Лесі Українки відспівали пісню „Машерують добровольці”.

На кінець святочної програми ст. пл. Галя Кузишин прочитала коротке слово (яке приготував курінь УПС-ок „Верховинки”) з нагоди річниці

Голова КПС пл. сен. О. Кузьмович вручає ст. пл. О. Куровицькій 1-ше старшопластунське відзначення св. Юрія в бронзі

22-го січня. Пригадуються кінцеві слова: „вплітаючись у ланцюг з нашими друзями пластунами в Україні, побажаймо разом, щоб ми могли також святкувати наші великі історичні річниці на широких просторах майданів міст і сіл нашої Батьківщини, щоб стих брязкіт кайдан, щоб заглух крик розпуки, а край наш наповнився радісним гомоном вільного народу у своїй вільній державі.”

Після цього, голова Крайової Пластової Старшини, пл. сен. Ольга Кузьмович, викликала ст. пл. Оксану Куровицьку, якій вручила 1-ше старшопластунське відзначення св. Юра в бронзі, за її віддану працю в станиці на пості станичної, через дві каденції (1987 і 1988 р.). Також вона побажала Оксані успіхів з нагоди її близької подорожі на Україну, куди вона їде щоб допомогти Пластові в його розвитку на рідних землях. Вона висловила, що Оксана все була вірцевою пластункою і ніколи не зламала своєї юнацької присяги. Подруга Ольга подала Оксану як приклад для присутнього юнацтва, як повинна виглядати активна пластунка в станиці і в громаді.

Станичний, пл. сен. Олексій Пясецький, закрив святочний апель коротким словом. Присутні засвітили різдвяні свічки і при тім заспівали разом кілька колядок. Станиця звичайно святкує свічку два тижні скорше, але через не погоду треба було її перенести на цей день.

Апель закрито новацькою піснею „Ми діти українські” і пластовим привітом СКОБ. Після апелю усі зорганізовано відійшли на Службу Божу в церкві св. Юра, щоб разом зі всією громадою відсвяткувати роковини 22 січня.

ст. пл. Галя Кузишин

Юнаки із 3-го куреня виконують свою мистецьку програму

Із народних вірувань Християнської України

„Він лівою ногою встав з ліжка . . .”

Як колись в цілій Європі, так і на Україні, права рука чи права нога, або навіть і цілий правий бік людини, був у більшій пошані, як лівий, а „ліваків”, тобто тих, які краще чи швидше писали лівою рукою, вважали не вповні нормальними дітьми. Навіть ще сьогодні, про тих, які не погоджуються із дійсністю і належать до „революціонерів”, говорять, що вони „тягнуть на ліво”, а коли комусь не повезло й неуспіх треба було чимось оправдати, то говорилися, що він ранком, „лівою ногою встав з ліжка”.

В українській мові однаке „правий” значить не тільки протилежний лівому, але теж рівний, простий і справедливий, праведний, безгрішний, бо у народніх зверненнях до Бога часто зустрічаємо оклики „Боже правий!” Середа на четвертому тижні після Великодня серед народу зветься „Права середа” (теж „переплавна середа”) і тоді по церквах святили мак. У народніх піснях співалося „рубайте деревце криве

й праве”, а „правою стежкою йти „значило бути справедливим. Досьгодні говоримо про „правий бік” полотна чи сукна, а „як дзвонить у правому усі, то буде зле” ворожили на Україні. „Зробити щось на ліво” — значило щонебудь вкрати, а перехриститися лівою рукою значило просити допомоги в злого духа.

Словом, усе недобре, вороже, зловісне — це ліве, усе добре, зичливе й щасливе — це праве навіть соломі, якою колись топили в печах сільських хат наш нарід ділив на „праву” (тобто рівну) соломі й на стару, перебіту (ліву): „Як права солома, так добре топити, а як стара й перебіта, так погано горить”. А щасливе чи нещасливе подружжя залежало від цього, чи молода, входячи після вінчання до хати лівою чи правою ногою переступила поріг хати.

Г.Л.Н.

МОЛОДЕНЬКА ПОЕТЕСА

У Львові вийшла минулого року книжечка поезій молоденької Софійки Когут п. н. „Срібна чайка”. Ілюстрації до збірки виготовила сестра Софійки Люба. Обі вони ходять до Львівської середньої школи ч. 2 і минулого року були у восьмій класі.

Містимо із збірки поезію п. н. „Мова України”, яка своїм змістом дуже актуальна для молоді в Україні але ще більше може для нашої молоді в діаспорі.

МОВА УКРАЇНИ

В шелесті калини,
В шумі хвиль Дніпрових,
В душах незрадливих
Виплекана, мово.

Горда і ласкава,
Зраджена й забута,
Ти чужою стала
Кобзаревим внукам.

Як же їх назвати?
Підкажи те слово!
Ти ж така багата,
Рідна наша мово.

Та невже забудуть
Люди спів сопілки
І навік замовкнуть
Думи і щедрівки?

Чом не б'ється в грудях
Більше честь синівська?
Що з тобою буде,
Мово українська?

ПЛАСТУНИ В ТЕРНОПОЛІ ПЕРЕВЕЛИ КОНКУРС МАЛЮНКІВ

Від редакції: Ми дістали копію проголошення конкурсу малюнків присвячених дню св. Миколая на тему Бог і Україна. Цей конкурс, як бачимо проголосив Тернопільський Пласт. Подаємо поменшення проголошення з великою радістю, що пластуни в Україні беруться до різних форм пластування і як знаємо мають у всему успіх, бо молодь горнеться до Пласту.

Шановні учні і батьки!

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ТОВАРИСТВО

ПЛАСТ

проводить

**КОНКУРС
МАЛЮНКІВ**

присвячених дню *Св. Миколая*
на тему: *Бог і Україна*

Роботи виконуються у будь-якій техніці
На зворотній стороні потрібно вказати:
Прізвище, ім'я автора, школу, клас, дом. адресу, телефон.
Готові роботи приймаються
до 15 грудня,
у приміщенні Товариства української мови
"Просвіта", за адресою: 3. Космодем'янської, 1.
від 16 до 18 год. (щодня, крім вихідних)

Для переможців встановлено:
ПОДАРУНКИ - три перших місця
- шість других
- дванадцять злосхоплюваних
Подарунки вручить сам Св. Миколай!
Кращі роботи експонуватимуться
на виставці, обладнаній в центрі міста

Тернопільське товариство ПЛАСТ

П. Свечко

КОНКУРС ДЛЯ ЮНАЦТВА

28 Курінь УПС „Верховинки” проголосив Конкурс Літературного Фонду св. П. Лесі Дзядів-Кульчицької на літературну творчість. Тема:

1. Моя подорож в Україну
2. На пластовому таборі

Перша нагорода — 150 дол., друга — 100 дол., третя — 60 дол.

До участі в конкурсі запрошуємо членів

організацій молоді Пласту, СУМ і ОДУМ з усіх країн нашого поселення.

Твори просимо надсилати під псевдонімом, а прізвище з псевдом подати в окремій запечатаній конверті.

Слати на адресу: Пласт, „Верховинки” (КПС), 144 Second Ave., New York, NY, 10003, USA

Реченець конкурсу — кінець квітня 1991 року.

ПЛАСТОВЕ ГАСЛО НА 1990 РІК

ПРАЦЮЙ НАД СОБОЮ,
ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ДРУГИХ!

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНЬСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

НАЙБІЛЬША
УКРАЇНЬСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
В КАНАДІ

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українській громаді

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

*Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ*

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

ОЛЕНЬ

СОКІЛ

БДЖОЛА

БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА****"САМОПОМІЧ"****І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"****— ВІДДІЛ у ПАССЕЙНУ —***запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадить, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням якогось напрямку", —
наше Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекюрація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

5302 Dundas St. West — Tel.: 236-2666

CHOLKAN INSURANCE: BROKERS LIMITED

5302 Dundas St. West, Etobicoke — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
*... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"*
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303